

Vergaderjaar 1998–1999

25 879

Arbeidsomstandighedenwet 1998

Nr. 43

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 9 november 1998

In het tijdschrift FEM/De Week van 24 oktober jl. verscheen een artikel over arbeidsomstandigheden onder de titel «De beerput die Arbo heet». Bij het plenaire debat over de Arbowet 1998 heb ik toegezegd te reageren op enkele passages. Hieronder geef ik u een korte reactie.

«Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid stelde veel te lage eisen – zo adviseerde het de arbodiensten weliswaar veiligheidkundigen, ergonomen, laboranten, bedrijfsverpleegkundigen en doktersassistenten aan te nemen, maar het departement meldt in zijn brochure ook: aan dit personeel worden op dit moment door de overheid nog geen opleidingseisen gesteld.»

Vanaf de inwerkingtreding van de herziene Arbowet in 1994 zijn opleidings- en ervaringseisen in de regelgeving opgenomen die betrekking hebben op de zogenaamde kerndisciplines binnen de arbodienst. Het betreft de veiligheidskundige, bedrijfsarts, arbeids-hygiënist en de arbeids- en organisatiedeskundige. Van ieder van deze disciplines moet de arbodienst ten minste één deskundige in huis hebben om voor het «certificaat arbodienst» in aanmerking te komen. De aangehaalde zinsnede komt uit de brochure «Waaraan moet een arbodienst voldoen» en heeft slechts betrekking op de overige – niet verplichte – disciplines binnen de arbodienst.

«Veel overheids-arbo's hebben onterecht een vergunning verkregen». Alle gecertificeerde arbodiensten voldoen aan de gestelde eisen. Deze eisen hebben betrekking op organisatie en deskundigheid, het kwaliteitssysteem en de kwaliteit van de arbo-dienstverlening in de praktijk. Na afgifte van een certificaat – dat geldig is voor vier jaar – wordt jaarlijks gecontroleerd of de arbodienst nog aan de eisen voldoet.

«Op 1 januari van dit jaar bleken weinig arbodiensten aan de gestelde eisen te voldoen. Desondanks heeft het ministerie aan 115 arbodiensten een certificaat onder voorschriften gegeven.»

Alle certificaten die door mijn ministerie zijn verstrekt zijn «onder voorschriften» afgegeven. Dit is inherent aan het systeem van certificatie. U bent hierover eerder per brief geïnformeerd door een van mijn voorgangers, de heer Linschoten, op 19 december 1995 in de «Tweede rapportage stand van zaken arbodiensten» (kenmerk ARBO/AIS/95/02 869). Ook mijn voorganger, de heer De Grave, heeft u hierover geïnformeerd in zijn brief over de verzelfstandiging van de certificering van arbodiensten van 30 maart 1998, Kamerstuk 25 883, nr. 3.

Het systeem is zodanig ingericht dat arbodiensten de afgelopen vier jaren volgens een overgangsregeling de tijd hebben gekregen om gefaseerd aan de gestelde eisen te voldoen, waarbij per jaar is uitgegaan van een bepaald minimum-niveau zoals dat in de regelgeving is vastgelegd. Bij de aan het certificaat verbonden voorschriften is aangegeven op welke termijn de arbodienst aan de eisen moet voldoen. Tijdens de jaarlijkse controle bekijkt een auditor of aan de bij het certificaat vermelde voorschriften is voldaan.

Het is regelmatig voorgekomen dat het Projectbureau Certificatie Arbodiensten van mijn ministerie waarschuwingen heeft gegeven omdat arbodiensten tussentijds niet hadden gewerkt aan het wegwerken van de tekortkomingen. Ook zijn enkele certificaten ingetrokken omdat de arbodienst niet aan de eisen kon voldoen.

«In juli had een kwart nog niet eens dat certificaat onder voorschriften en stond op een geheime lijst van het ministerie.»

Er bestaat geen geheime lijst. Beleid van het ministerie is dat over certificaataanvragers en certificaataanvragen gedurende de behandeling van de aanvraag nooit gegevens aan externen worden verstrekt.

«dat vooral de recent toetreden groep gebrekkig functionerende concurrenten vier jaar extra van het ministerie krijgt om zich te bewijzen»

Er is geen soepelheid betracht bij recent gecertificeerde arbodiensten.

«Een groot deel van de bedrijven negeert de wet, is niet aangesloten bij een gecertificeerde arbodienst of neemt niet de wettelijk verplichte taken af; de Arbeidsinspectie laat het lelijk afweten, maakt geen processen verbaal op.»

Mijn voorganger, de heer De Grave, heeft u herhaaldelijk geïnformeerd over de aansluiting van bedrijven bij arbodiensten en de afname van wettelijk verplichte taken. In het bijzonder wil ik u in dit verband wijzen op zijn schrijven van 19 juni 1998, over de ZARA-rapportage 1997, Kamerstuk 22 187, Nr. 62. Reeds medio 1997, een half jaar voor dat alle werkgevers zich moesten aansluiten bij een gecertificeerde arbodienst, bleken bijna alle werkgevers (92% van de bedrijven met 95% van de werknemers) een contract met een arbodienst te hebben afgesloten.

Het is daarnaast onjuist te stellen dat de Arbeidsinspectie niet op zou treden tegen een werkgever wanneer deze geen contract heeft afgesloten met een gecertificeerde arbodienst. De Arbeidsinspectie kijkt in eerste instantie naar concrete tekortkomingen op de werkvloer.

Daarnaast wordt gekeken of een bedrijf is aangesloten bij een gecertificeerde arbodienst of dat het bedrijf zelf een interne gecertificeerde arbodienst in huis heeft. Bedrijven ontvangen ten eerste een waarschuwing als er op dit punt een tekortkoming wordt geconstateerd. Veelal ondernemen werkgevers daarna direct actie om deze tekortkoming op te lossen. Indien bij controle blijkt dat het bedrijf nog steeds geen contract met een arbodienst heeft afgesloten dan wordt proces-verbaal

opgemaakt. Als dit proces-verbaal bij de rechter komt – meestal volgt een schikking – dan wordt hiervoor een boete opgelegd. Het wetsvoorstel Arbowet 1998 heeft onder meer ten doel om de inspecteurs van de Arbeidsinspectie een instrument te geven (bestuurlijke boete) waarmee direct een boete kan worden gegeven voor het ontbreken van een contract met een gecertificeerde arbodienst. Met deze «lik op stuk» benadering wordt een doelmatiger handhaving beoogd.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J. F. Hoogervorst